Lieta Nr. 29 7411 13

Lietvedības Nr. 29 3110 14

S P R I E D U M S

LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Rīgā, 2014.gada 25.jūnijā

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa

tiesnese D.Ķeire

ar tiesas sēdes sekretāri K.Šuļgu, piedaloties tulcei J.Smirnovai

piedaloties prasītājam /pers. B/

Rīgā, Lomonosova ielā 10 izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu **/pers. B/** maza apmēra prasībā pret **/pers. C/** par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu.

Tiesa

k o n s t a t ē j a :

2013.gada 2.jūlijā /pers. B/ (turpmāk - prasītājs) cēlis tiesā maza apmēra prasību pret /pers. C/ (turpmāk - atbildētāju) par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka /datums/ pusēm dzimusi meita /pers. D/. Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2011.gada 27.jūnija spriedumu no atbildētāja prasītājas labā piedzīti uzturlīdzekļi Ls 130 apmērā, sākot ar 2011.gada 19.janvāri ik mēnesi bērna uzturam līdz tā pilngadībai. Spriedums stājies likumīgā spēkā 2011.gada 19.jūlijā. Tiesa 2011.gada 25.jūlijā izdevusi izpildu rakstu, kas 2011.gada 27.jūlijā nodots piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

LR Tieslietu ministrijas Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija 2013.gada 29.maijā pieņēma lēmumu Nr.I-8/39528-3095 par uzturlīdzekļu izmaksāšanu, ar kuru ir nolemts no 2013.gada 28.maija izmaksāt iesniedzējai (/pers. C/) parādnieka (/pers. B/) vietā uzturlīdzekļus bērna (/pers. D/) uzturam Ls 40,00 (četrdesmit lati) apmērā. Prasītājs atbilstoši savām iespējām ir veicis uzturlīdzekļu izmaksu atbildētājai par 2013.gada maiju un jūniju (kopā Ls 80,00), par to informējot zvērinātu tiesu izpildītāju J.Jonasu un LR Tieslietu ministrijas Uzturlīdzekļu garantiju fondu, līdz ar to ir panākta vienošanās, ka uzturlīdzekļus minētajā apmērā maksājot prasītājs , nepaliekot parādā valstij.

Prasītājs kopš 2012.gada septembra strādā tikai vienā darba vietā un ikmēneša ienākumi pēc nodokļu nomaksas sastāda Ls 100,00, kas ir nepietiekami, lai nomaksātu uzturlīdzekļus Ls 130,00 apmērā. Turklāt, lai netiktu uzkrāts parāds, ir nepieciešams grozīt noteikto uzturlīdzekļu apmēru, to samazinot.

Prasītājam nav zināms, kādi ir atbildētājas ikmēneša ienākumi, kā arī nav zināma atbildētājas tagadējā darba vieta.

Ņemot vārā prasītāja reālos ienākumus, viņam nav iespējams maksāt ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2011.gada 27.jūnija noteikto uzturlīdzekļu apmēru mēnesī, tādēļ prasītājs lūdz tiesu grozīt (samazināt) noteikto maksājumu uzturlīdzekļu summu nepilngadīgā bērna /pers. D/ uzturam mēnesī, sākot ar prasības iesniegšanas brīdi līdz bērna pilngadībai, un noteikt tos Ls 60 mēnesī.

Pamatojoties uz Civillikuma 1., 179.panta pirmo, otro, piekto daļu, LR Ministru kabineta 15.01.2013.g. noteikumi Nr. 37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam „, LR Ministru kabineta 30.11.2010.g. Noteikumi Nr. 1096 „ Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundu tarifa likmi „, prasītājs lūdz tiesu :

- grozīt uzturlīdzekļu apmēru un noteikt, ka /pers. B/ maksājamo uzturlīdzekļu apmērs par labu /pers. C/, meitas /pers. D/ uzturam mēnesī ir Ls 60, skaitot no prasības iesniegšanas dienas līdz bērna pilngadībai, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

2013.gada 16.sepembrī atbildētājai uz deklarēto dzīvesvietu nosūtīts prasības pieteikums, nosakot termiņu rakstveida paskaidrojuma sniegšanai.

Rakstveida paskaidrojumus atbildētāja tiesai nav sniegusi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{26} pantu tiesa nolēmusi lietu izskatīt tiesas sēdē.

Tiesas sēdē prasītājs prasību uzturēja, paskaidroja, ka vairāk par minimālo uzturlīdzekļu apmēru , uzturlīdzekļus maksāt meitai nevarot, jo viņa materiālais stāvoklis esot krasi pasliktinājies. Uz Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2011.gada 27.jūnija sprieduma taisīšanas brīdi prasītāja ienākumi esot bijuši Ls 430-440 mēnesī un tad uzturlīdzekļus maksāt Ls 130 apmērā meitas uzturam maksāt varējis, jo strādājis divas darba vietās. No 2012.gada septembra mēneša palicis strādāt SIA /nosaukums/uz pusslodzi ar ienākumiem Ls 80 mēnesī pēc nodokļu nomaksas , kur strādājis līdz 2014.gada marta mēnesim. No 13.03.2014.gada marta strādājot SIA /Nosaukums A/ uz nepilnu slodzi, kur viņa ienākumi esot aptuveni euro 162,01 mēnesī. Prasītājam neesot nekādu citu ienākumu, nav arī nekādu īpašumu. Pie šādiem ienākumiem prasītājs nevarot meitai maksāt uzturlīdzekļus ar tiesas spriedumu piespriestajā apmērā.

Tiesas sēdē atbildētāja /pers. C/ nav ieradusies, lai gan par tiesas sēdes laiku un vietu atbildētājai paziņots likumā noteiktajā kārtībā ar ierakstītu pasta sūtījumu uz atbildētājas deklarēto dzīvesvietu /adrese/.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.panta piekto daļu tiesas dokumentus fiziskajai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumā, kad deklarācijā norādīta papildu adrese – pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu. Atbilstoši Civilprocesa likuma 56.^{1}pirmajai daļas 3.punktam, ja tiesas dokumenti piegādāti šā likuma 56.pantā noteiktajā kārtībā, uzskatāms, ka personai ir paziņots par tiesas sēdes vai procesuālās darbības laiku un vietu vai par attiecīgā dokumenta saturu un tiesas dokumenti ir izsniegti: septītajā dienā no to nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 56.^{1}panta otrajai daļai tas, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi [..] un no pasta tiek saņemta izziņa par sūtījuma izsniegšanu vai dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu [..].

Tiesa atzīst, ka tā savu pienākumu par tiesas sēdes paziņošanas laiku un vietu ir izpildījusi.

Nekonstatējot Civilprocesa likuma 209.un 210.pantā noteiktos lietas izskatīšanas atlikšanas pamatus, tiesa atzīst par iespējamu lietu izskatīt bez atbildētājas piedalīšanās tiesas sēdē.

Tiesa, pārbaudot rakstveida pierādījumus, atzīst, **ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.**

No lietas materiāliem izriet, ka prasītājs un atbildētāja ir bērna /pers. D/ , dzimušas 1997.gada 10.augustā vecāki.

Ar 2011.gada 27.jūnija Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas spriedumu lietā Nr. 29 5066/11 no /pers. B/ piedzīti uzturlīdzekļi par labu /pers. C/ bērna /pers. D/, dzimušas /datums/, uzturam Ls 130 apmērā ,bet ne mazāk kā 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no 2011.gada 19.janvāra līdz bērna pilngadībai.

Civilprocesa likuma 93.pants noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 203.panta ceturto daļu, ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti periodiski maksājumi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

Tādējādi, izskatot prasību par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu, ir jākonstatē vai ir mainījušies apstākļi, kurus ir ņēmusi vērā tiesa, kas noteikusi no prasītāja piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru.

Prasītājs prasību par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu cēlis, norādot to, ka ir pasliktinājies viņa mantiskais stāvokli un tālab viņš nevar maksāt ar tiesas spriedumu piedzītos uzturlīdzekļus Ls 130,00 apmērā un lūdzis samazināt uzturlīdzekļu apmēru no Ls 130 uz Ls 60 mēnesī skaitot no prasības iesniegšanas dienas līdz bērna pilngadībai, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša algas.

Saskaņā ar Civillikuma 177.pantu vecākiem ir tiesības un pienākums rūpēties par bērnu, jo līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Rūpes par bērnu nozīmē arī bērnu uzturēt, tas ir nodrošināt ēdienu, apģērbu, mājokli un veselības aprūpi, bērnu kopt, izglītot un audzināt, nodrošinot garīgo un fizisko attīstību, pēc iespējas ievērojot bērna individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam.

Savukārt Civillikuma 179.pants noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu mantas stāvokli uzturēt bērnu un šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt, turklāt pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem.

Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmo daļu, tiesiskajās attiecībās, kas skar bērnu, bērna intereses ir prioritāras, bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Iepriekš minētais nepārprotami norāda, ka bērna intereses ir prioritāras un abiem vecākiem ir pienākums nodrošināt savu bērnu ar pienācīgu uzturu, medicīnisko aprūpi un mājokli, kā arī attīstīt bērna fiziskās un intelektuālās spējas.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumi Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", paredz, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus katram bērnam no dzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Ministru kabineta 2010.gada 30.novembra noteikumi Nr.1096 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" paredz, ka ar 2011.gada 1.janvāri minimālā mēneša darba alga normāla darba laika ietvaros ir 200 latu.

Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumi Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" paredz, ka ar 2014.gada 1.janvāri minimālā mēneša darba alga normāla darba laika ietvaros ir 320 *euro* (Ls 225).

No iepriekš minētā regulējuma izriet, ka likumdevējs uzskata par taisnīgu un samērīgu katram vecākam, neatkarīgi no mantiskā stāvokļa maksāt saviem bērniem uzturlīdzekļus vismaz minimālajā apmērā. Šis pienākums gulstas arī uz tādām personām, kuras vispār negūst ienākumus vai ir pat darba nespējīgas.

Lai izvērtētu prasītāja lūgumu samazināt maksājamo uzturlīdzekļu apmēru, tiesa izvērtē vecāku mantisko stāvokli un konstatē, ka prasītāja mantiskā stāvokļa pierādīšanai lietai pievienota Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2014.gada 9.jūnija izziņa, no kuras redzams, ka atbildētāja ienākumi par laika periodu no 2013.gada jūnija mēneša līdz 2013.gada decembrim sastādija euro 1157,72, bet no 2014,gada janvāra līdz 2014.gada aprīlim (ieskaitot) euro 705,03.

Tāpat par prasītāju noskaidrots, ka saskaņā ar Tiesu informācijas sistēmā pieejamajiem Zemesgrāmatas datiem konstatēts, ka prasītājam nav reģistrēti nekustamie īpašumi.

Tiesa konstatē, ka citi pierādījumi par to, ka prasītājam uz lietas izskatīšanas brīdi būtu vēl kādi ienākumi, kuri būtu jāņem vērā, lemjot par uzturlīdzekļu apmēru, nav iegūti.

Pat atbildētājas mantisko stāvokli tiesai ziņu nav.

Ņemot vērā lietas izskatīšanas gaitā nodibināto tiesa atzīst, ka prasītāja šī brīža materiālais stāvoklis ieņēmumu ziņā atšķiras no tā materiālā stāvokļa, kāds bija uz brīdi, kad Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa 2011.gada 27.jūnijā nosprieda piedzīt no prasītāja uzturlīdzekļus Ls 130 apmērā,jo samazinājušies prasītāja ienākumi**.**

Ņemot vērā minēto un vērtējot prasītāja mantiskā stāvokļa izmaiņas, atzīstams, ka objektīvi novērtējamie ar pierādījumiem apstiprinātie fakti liecina par tā pasliktināšanos.

Vienlaicīgi atzīstams, ka nav pamata samazināt uzturlīdzekļu maksājumus līdz Ministru kabineta noteiktajam minimālajam uzturlīdzekļu apmēram , kā to lūdzis prasītājs. Uzturlīdzekļu sniegšanas pienākums primāri saistīts ar vecāku mantas stāvokli un šim stāvoklim atbilstošu bērnu nodrošinājumu, lai, nosakot uzturlīdzekļu apmēru, maksimāli tiktu nodrošinātas bērna intereses.

Prasītāja nelielo ienākumu esamība nevar būt par pamatu, lai bērnam tiktu noteikts nesamērīgi zems piedzenamo uzturlīdzekļu apmērs. Lietas izskatīšanas gaitā nav gūti pierādījumi tam, ka prasītājs būtu darba nespējīgs vai pastāvētu kādi citi objektīvi apstākļi, kas liegtu viņam izpildīt savu pienākumu rūpēties par savu nepilngadīgo meitu. Prasītājs ir darba spējīgā vecumā, var strādāt, gūt ienākumus un nodrošināt savu ar bērnu pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību.

Ņemot vērā to, ka tiesa lietas izskatīšanas gaitā ir nonākusi pie secinājuma, ka lietā ir mainījušies apstākļi, kas ietekmē ikmēneša maksājuma apmēru, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji, un uzturlīdzekļu apmērs ir samazināms no euro 184,97 (Ls 130) līdz euro 100 mēnesī. Tiesas ieskatā minētais uzturlīdzekļu apmērs ir taisnīgs un samērīgs atbilstoši prasītāja norādītajām iespējām.

Uzturlīdzekļu apmēra samazināšana nav šķērslis bērna mātei vērsties ar prasību tiesā, ja viņai ir kļuvis zināms, ka bērna tēva spējas un materiālais stāvoklis ir uzlabojies. Tāpat uzturlīdzekļu apmēra samazināšana neliedz tēvam labprātīgi sniegt papildus uzturlīdzekļus bērna mātei bērna vajadzībām.

Tiesa uzskata, ka uzturlīdzekļu apmērs nevar tikt samazināts ar prasības pieteikuma iesniegšanas dienu , kā to lūdzis prasītājs, jo uzturlīdzekļu maksājums ir specifisks piedziņas veids, kam ir periodisks raksturs un kura mērķis ir pastāvīgi nodrošināt bērnam uzturu. Līdz ar to grozīt tā apmēru var tikai uz turpmāku laiku, t.i., tikai ar spriedumu un attiecīgi ar tā pieņemšanas dienu, jo uzturlīdzekļu apmēra samazināšana ar atpakaļejošu datumu aizskartu bērna intereses, kas ir prioritāras.

Vadoties no Civilprocesa likuma 8.,97., 193.panta pantiem, tiesa

n o s p r i e d a:

Prasību apmierināt daļēji.

Samazināt uzturlīdzekļu apmēru, kas piedzīts no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. C/, personas kods /personas kods/, meitas /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2011.gada 27.jūnija spriedumu lietā Nr. 29 5066/11 , un piedzīt no /pers. B/ personas kods /personas kods/, par labu /pers. C/, personas kods /personas kods/, , uzturlīdzekļus meitas /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam euro 100 (viens simts euro) ik mēnesi, bet ne mazāk kā Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā, sākot no 2014.gada 25.jūnija līdz bērna pilngadībai.

Pēc izpildes pilnā apmērā atsaukt izpildu rakstu, kas izdots saskaņā ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2011.gada 27.jūnija spriedumu lietā nr. C29 5066/11 par uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. B/ par labu /pers. C/ meitas /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam.

Pārējā daļā prasību noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Rīgas apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Pilna sprieduma sagatavošanas datums noteikts 2014.gada 9.jūlijā.

Pilns spriedums sagatavots 2014.gada 11.jūlijā.

Tiesnese D.Ķeire